

Asia: VN/20973/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta vanhuspalvelulain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Lausuntopyyntö

1. Pidätekö luonnoksessa esitettyä siirtymäkauden muutosta kannatettavana riittävän henkilöstön turvaamiseksi tämänhetkisessä henkilöstötilanteessa?

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää muut asiaan liittyvät näkökohtanne riittävän henkilöstön turvaamiseksi.

Toimenpide on kannatettava, mutta ei yksin riitä henkilöstövajeen ratkaisemiseksi. Työvoiman saatavuuden ongelmat ratkeavat vain laaja-alaisen yhteistyön kautta. Alan houkuttelevuutta on lisättävä niin opiskelu- kuin työpaikkanakin.

Mikäli henkilöstömitoituksen muutos toteutuisi alkuperäisen aikataulun mukaisesti, olisi hoivayksiköissä henkilöstövajeen vuoksi nykyistä enemmän tyhjiä asiakaspaikkoja, mikä tarkoittaa, ettei järjestämisvastuuta kyetä toteuttamaan täysimääräisesti. Toimenpiteet kotihoidossa ja teknologisten ratkaisujen lisääminen kauttaaltaan ikääntyvien koti- ja asumispalveluissa ja niiden käytäntöön saattamisessa auttavat osittain henkilöstön riittävyyden turvaamisessa.

Hyvinvointialueen, kuntien ja järjestöjen toteuttama hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö tai kevyiden asumisratkaisujen etsiminen luovat pohjaa myös henkilöstön riittävyydelle raskaimmissa palveluissa.

Sote-ala tulee saada rauhoitettua, koska pitkään jatkunut ja edelleen jatkuva muutos tuo epävarmuutta. Muutospaineet rauhoittuvat muun muassa turvaamalla hyvinvointialueiden ja sosiaali- ja terveydenhuollon maine, hyvä johtaminen, henkilöstön hyvinvointi ja hyvinvointialueiden riittävä rahoitus.

Keski-Suomen hyvinvointialueella tehtyjen RAI-arviointien perusteella 0,7 mitoituksen tarve vain on noin 3-5%lla ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaista. Huomioiden laskelman, jossa tunnistetaan ympärivuorokautisen hoidon tarvetta, jossa hoitajamitoitukseksi riittää 0,65, tarve on noin 68%lla asiakkaista. Näin ollen noin 27%lla ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaista hoitajamitoitustarve voi olla alle 0,65. Aiemmat ja erilaiset toimintakykytarkastelut RAI-järjestelmän avulla ovat antaneet samaa tulosta. Eli kaavamainen mitoitusvaatimus ei tuota tarkoituksenmukaista henkilöstörakennetta tai -määrää asumisyksiköihin, vaan se tulee selkeästi sitoa asiakkaiden palvelutarpeeseen. RAI-arviointijärjestelmän käyttöönotto tukee palveluiden suunnittelua ja tarjoamista asiakkaiden tarpeita paremmin vastaaviksi. Myös ympärivuorokautisten palveluiden asiakasrakennetta on tärkeää seurata RAI-tietojen avulla, sillä henkilöstön todellinen riittävyys riippuu myös asiakkaiden hoidon tarpeesta.

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne riittävän henkilöstön turvaamiseksi.

-

2. Pidätekö luonnoksessa esitettyä siirtymäkautta riittävän pitkänä henkilöstön saatavuuden turvaamiseksi?

Kyllä

Jos vastaatte ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja siirtymäajan pituudeksi riittävän henkilöstön turvaamiseksi

-

3. Mitä vaikutuksia näette luonnoksessa esitetyn siirtymäajan aiheuttavan henkilöstömitoitukselle toimintayksiköissä?

Mitoitus pysyy ennallaan

Voitte esittää muut asiaan liittyvät näkökohtanne siirtymäajan vaikutuksista henkilöstömitoitukseen.

Asumisyksiköitä on määriteltävä enenevästi hybridiyksiköiksi, jossa asiakkaiden palvelutarve määrittää henkilöstön määrää ja rakennetta. Koska kevyempiä asumispalveluja ei ole ollut riittävästi saatavilla, on ympärivuorokautisessa palveluasumisessa asiakkaita, joiden palvelutarve ei edellytä edes 0,65 mitoitusta.

Tärkeää myös olisi, että henkilöstörakenne monipuolistuisi asumisyksiköissä. Hoidon laatu ja turvallisuus saa jo oikeutetusti huomionsa. Tärkeää on kuitenkin turvata hyvä elämänlaatu, tätä työtä voisivat tukea esimerkiksi yhteisöpedagogit tai kulttuurityöntekijät.

Tällä hetkellä henkilöstöresurssivajeen ja rekrytinnin vaikeutumisen myötä on jouduttu turvautumaan vuokratyövoimaan. Henkilöstön tekemät lisä- ja tuplavuorot ovat lisääntyneet. Henkilöstöä ei kuitenkaan ole saatavilla tarpeeksi, jotta lakisääteinen henkilöstömitoitus olisi kaikissa hoivan yksiköissä saatu täytettyä, siksi asumispaikkoja on tyhjänä. Lisäaika mitoituksen nostamiselle on tarpeellinen ja tärkeä toteuttaa.

Koivisto Tuija

Keski-Suomen hyvinvointialue - Kati Kallimo, toimialajohtaja, sosiaali- ja
terveyspalvelut